

Historie Velkopopovicka: Domovník

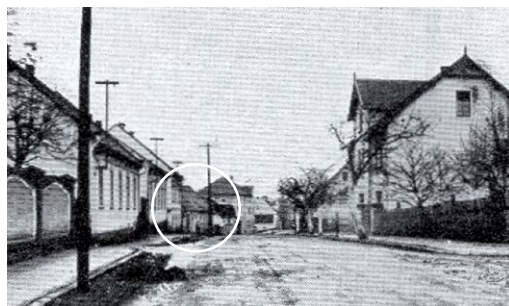
Masarykova č.p. 30 Kateřina Kapalová a Václava Zimová, redakce

VELKOPOPOVICKO
PODROBNĚ ZAOSTŘENO

Už více než dva roky společně procházíme historické domy Velkých Popovic. Impulem pro toto putování byla soukromá sbírka historických pohlednic, texty sesbírané z historických pramenů (J. A. Sedlák) a zapsaného vyprávění pamětníka, pana Františka Čelikovského.

Připomínáme, že v restauraci Kamenný kříž je nyní k vidění výstava historických pohlednic, která náš seriál provází.

Masarykova 30

Objekt naproti dnešní budově ZUŠ je dnes obydlen rodinou Bažilovou. Stojí přímo proti domku č.p. 29 a je také asi stejného stáří. Bydlela v něm rodina

Kaiserova. Jejich dceru Stázičku si vzal řezník Znamenáček, který zde měl těsně po první světové válce řeznictví s výbornými vuřty a tlačenkou. Měli 2 dcery a syna Františka, také řezník. Starší dcera Libuše se provdala za Karla Bažila. Obchod přestavěli na garáž a řeznickou dílnu na instalatérskou. Traduje se, že stará paní Kaiserová, matka Znamenáčková – známá pod jménem „Tetinka“, měla pěknou vyřídilku a nikdo se s ní nechtěl dostat do sporu. ■

Z obecní kroniky a archivu:

1907 – byla přistavěna porážka a lednice u č.p. 30

1966 – stavba garáže

1983 – pí Bažilové se povoluje zřízení podkrovní místnosti

1999 – pí Bažilové se povoluje plynovodní přípojka

2001 – pí Bažilové se povoluje vodovodní přípojka

Příště: Dům č.p. 31

Bylinky: Kopřiva dvoudomá

Připravila redakce, zdroj wikipedie.cz

Kdo by neznal kopřivu! Nehezky plevel, kterého se toužíme zbavit, a navíc je dost nepříjemná na dotyk... Víte ale, že je to velmi léčivá bylina a že ji lze využít i při vaření?

Kopřiva dvoudomá je celá léčivá, přes stonky a listy až po květ. Obsahuje histamin, kyselinu mravenčí, acetylcholin, serotonin, četné minerály včetně oxidu křemičitého, vitaminy A, B, C a taniny. Ideální je sbírat ji na hned na jaře, než začne kvést. Říká se, že největší účinky má do 15. 5. Nejčastěji ji konzumujeme v podobě čaje. A na co všechno kopřiva pomáhá? Má čistící, detoxikační, stahující, posilující a antirevmatické účinky, snižuje krevní tlak, používá se u dny a aterosklerózy. Kopřiva je antiseptická, působí antivirově, proti kašli, je vhodná pro diabetiky, jelikož snižuje hladinu krevního

cukru a působí příznivě na slinivku břišní. Dále se užívá na žaludek a játra, podporuje trávení, vylučování žluči a vyprazdňování střev. Kopřiva se podává u chudokrevnosti na podporu krvetvorby, čistí krev, pomáhá také při vnitřním krvácení. Užívá se při chřipce, léčí močové a dýchací orgány. Zvláště na jaře pomáhá kopřiva oživit metabolismus. V neposlední řadě zlepšuje stav kloubů a šlach. Nálev z kopřiv působí příznivě na vlasovou pokožku a proti vypadávání vlasů. ■

Recept: Jarní kopřivový nápoj

Nasbíráme mladé kopřivy, připravíme si med, citrónovou šťávu, olej. Do mixéru dáme hrst kopřiv, sklenici vody, přecedíme. Dochutíme lžící medu, citrónovou šťávou a přidáme několik kapek kvalitního oleje.

Jižním okrajem zasahuje obec Velké Popovice do **Přírodního parku Velkopopovicko**. Ten byl vyhlášen v roce 1993 na ploše 22 km². Jedná se o jednu z nejpůvodnějších krajín východního okraje Prahy. Jde převážně o zalesněný kopcovitý terén. Typické jsou dubové lesy a remízky s žulovými balvany, kamenitá a členitá krajina s mnoha rybníky. Osa území je tvořena Krívoveským a Mokřanským potokem. Do krajiny jsou zasazeny vesnice podhorského typu, které často tvoří jen osady se sotva dvaceti domky. Zajímavá je i zachovalá zemědělská architektura, např. 300 let starý špejchar v Křivé Vsi. Územím prochází naučná stezka „Krajina barona Ringhofferů“.

Obec Velké Popovice

Rozloha činí 1562 ha a sdružuje přilehlé obce Brtnice, Dub, Dubiny, Krámský, Klenov, Křivá Ves, Lojovice, Mokřany a Repčice.

První zmínka o Velkých Popovicích není přesně datována, mluví se o osadě s názvem Adamovice. První záznam o osadě a farnosti je z roku 1332. Zajímavostí je, že v roce 1400 připadla osada přímo králi Václavovi a jejím patronem byl Jan z Popovic. V listopadu roku 1420 popovickou tvrz, která stála pravděpodobně na Dalešce, dobyli husité. Tehdejší majitel Popovic Jiří z Krejřtanu postavil roku 1560 tvrz novou, a to na místě dnešní nejstarší budovy pivovaru. Traduje se, že už tehdy se tam vařilo pivo. Kroniky praví, že pod novou tvrzí vedly chodby až na Dalešku. V roce 1870 koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. Roku 1874 dostavěli jeho synové zdejší pivovar. Pivo pod značkou Velkopopovický Kozel se zde vaří dodnes a každoročně se v pivovaru koná slavnost Den Kozla, na kterou se sjíždějí tisíce návštěvníků.

Významnou památkou je **Kostel Panny Marie Sněžné**. Byl postaven na přelomu 13. a 14. stol. a svou barokní podobu získal v roce 1690 za správy řádu Benediktýnů. V roce 1897 byla loď kostela prodloužena. Hlavní oltář pochází z roku 1861 a je v novorománském stylu. V roce 2002 byl při rekonstrukci omítek objeven zazděný portál. Do dnešní podoby se zachovala severní zeď, jižní část s portálem a přízemní věže. Chloubou kostela jsou varhany, vyrobené roku 1897. Před kostelem stojí pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1831. Hluboko do historie sahá i vznik popovické školy, první zmínka o škole je již v roce 1675.

Zahradnické okénko: Výsadba trvalkového záhonu

Vyzkoušela a sepsala Dana Šinknerová, foto autor

Nejvděčnějšími rostlinami v zahradě jsou trvalky. Zaplní ji záplavou barev, ale jsou mezi nimi i takové, které jsou užitečné pro drobné živočichy i pro použití v kuchyni. Trvalkové záhony se uplatní téměř na všech stanovištích, od slunných a vysychavých až po stinné mokřady.

Nejčastější záhony trvalek jsou podél oplocení a cest nebo jako lem odpočinkové plochy či terasy. Mnohé druhy můžete použít i pro řez do vázy. Do trvalkového záhonu můžete přidat i jednoleté, dvouleté nebo cibulnaté rostliny. Můžete přidat také bylinky nebo druhy vhodné na sušení pro zimní aranžmá. Při

správné kombinaci druhů váš záhon pokvete od předjaří do zámrazu. Pro výsadbu většiny trvalek se doporučuje srpen. Dají se sázet i v době květu, kdy jim můžete vybrat optimální místo a vhodné sousedy. Rostliny sázejte „na vodu“, nejlépe za podmračeného počasí nebo na večer. Novým sazenicím při výsadbě odstraňte většinu květů, aby se rostliny lépe ujaly. Kolem nových sazenic dejte vrstvu mulčovací kůry.

Příště nashledanou. ■

Rudbékia neboli třapatka

LÉTY OVĚŘENO

aneb správná kombinace

Při osazování záhonu dbejte na to, aby stále něco kvetlo. Můžete zvolit různé rostliny jediné barvy nebo kombinovat nejen jednotlivé rostliny, ale i různé barvy. Jen s kontrastními barvami listů to příliš nepřehánějte, trvalkové záhony by měly působit harmonicky. Většina trvalek lépe prospívá na slunci až v lehkém polostínu. Mnohé druhy se velice snadno množí. Při zakládání záhonu můžete obejít své známé a sousedy, od kterých získáte sazenice darem – vlastně jen za „děkují“. O nejčastější pěstovaných družích zase někdy jindy.